

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про дерадянізацію законодавства України

Відповідно до пункту 1 розділу XV "Перехідні положення" Конституції України, згідно з яким закони та інші нормативні акти, прийняті до набуття чинності Конституцією, є чинними у частині, що не суперечить Конституції України,

зважаючи на статтю 3 Закону України "Про правонаступництво України", згідно з якою закони Української РСР та інші акти, ухвалені Верховною Радою Української РСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності України,

та з метою дерадянізації і систематизації законодавства України

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі законів про працю України (Відомості Верховної Ради УРСР, 1971 р., додаток до № 50, ст. 375):

1) абзац четвертий частини першої статті 5¹ викласти в такій редакції:

"надання підприємствами, установами, організаціями відповідно до їх попередньо поданих заявок роботи за фахом випускникам закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти";

2) статтю 10 викласти в такій редакції:

"Стаття 10. Колективний договір

Колективний договір укладається на основі законодавства, прийнятих сторонами зобов'язань з метою регулювання виробничих, трудових і соціально-економічних відносин, і узгодження інтересів працівників та роботодавців";

3) частину третю статті 17 викласти в такій редакції:

"Коллективний договір зберігає чинність у разі зміни складу, структури, найменування роботодавця, від імені якого укладено цей договір";

4) частину першу статті 21 викласти в такій редакції:

"Трудовим договором є угода між працівником і роботодавцем (роботодавцем – фізичною особою), за якою працівник зобов'язується виконувати роботу, визначену цією угодою, а роботодавець (роботодавець – фізична особа) зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці, необхідні для виконання роботи, передбачені законодавством про працю, колективним договором і угодою сторін";

5) частину другу статті 32 викласти в такій редакції:

"Не вважається переведенням на іншу роботу і не потребує згоди працівника переміщення його на тому ж підприємстві, в установі, організації на інше робоче місце, в інший структурний підрозділ у тій же місцевості, доручення роботи на іншому механізмі або обладнанні у межах спеціальності, кваліфікації чи посади, обумовленої трудовим договором. Роботодавець не має права переміщати працівника на роботу, протипоказану йому за станом здоров'я";

6) перше речення частини четвертої статті 36 викласти в такій редакції:

"У разі зміни власника підприємства, установи, організації, а також у разі їх реорганізації (злиття, приєднання, поділу, виділення, перетворення) дія трудового договору працівника продовжується";

7) пункти 3 і 8 частини першої статті 40 викласти в такій редакції:

"3) систематичного невиконання працівником без поважних причин обов'язків, покладених на нього трудовим договором або правилами внутрішнього трудового розпорядку, якщо до працівника раніше застосовувалися заходи дисциплінарного стягнення";

"8) вчинення за місцем роботи викрадення (в тому числі дрібного) майна роботодавця, встановленого вироком суду, що набрав законної сили, чи постановою органу, до компетенції якого входить накладення адміністративного стягнення";

8) пункти 1 і 3 частини третьої статті 62 викласти в такій редакції:

"1) при проведенні робіт, необхідних для оборони країни, а також відвернення стихійного лиха, виробничої аварії і негайного усунення їх наслідків";

"3) при необхідності закінчення початої роботи, яка внаслідок непередбачених обставин чи випадкової затримки з технічних умов виробництва не могла бути закінчена в нормальний робочий час, якщо її припинення може призвести до псування або знищення майна, а також у разі необхідності невідкладного ремонту машин, іншого обладнання або

устаткування, якщо їх несправність викликає зупинення робіт для значної кількості працівників";

9) пункт 5 частини першої статті 82 викласти в такій редакції:

"5) час навчання з відривом від виробництва тривалістю менше 10 місяців за денною формою навчання у закладах професійної (професійно-технічної) освіти";

10) частину другу статті 83 викласти в такій редакції:

"У разі звільнення керівних, педагогічних, наукових, науково-педагогічних працівників, спеціалістів закладів освіти, які до звільнення пропрацювали не менш як 10 місяців, грошова компенсація виплачується за не використані ними дні щорічних відпусток з розрахунку повної їх тривалості";

11) частину четверту статті 85 викласти в такій редакції:

"Досягнення високого рівня виробітку продукції окремим працівником, бригадою за рахунок застосування з власної ініціативи нових прийомів праці і кращого досвіду, вдосконалення своїми силами робочих місць не є підставою для перегляду норм";

12) пункт 5 статті 88 викласти в такій редакції:

"5) здорові та безпечні умови праці (додержання правил і норм з техніки безпеки, необхідні освітлення, опалення, вентиляція, усунення шкідливих наслідків шуму, випромінювань, вібрації та інших факторів, які негативно впливають на здоров'я працівників, тощо)";

13) частини третю і четверту статті 97 викласти в такій редакції:

"Конкретні розміри тарифних ставок (окладів), відрядних розцінок, посадових окладів працівникам, а також надбавок, доплат, премій і винагород встановлюються роботодавцем з урахуванням вимог, передбачених частиною другою цієї статті.

Роботодавець (роботодавець – фізична особа) не має права в односторонньому порядку приймати рішення з питань оплати праці, що погіршують умови, встановлені законодавством, угодами, колективними договорами";

14) частину п'яту статті 113 викласти в такій редакції:

"На період освоєння нового виробництва (продукції) роботодавець може здійснювати працівникам доплату до попереднього середнього заробітку на строк не більш як шість місяців";

15) частину другу статті 140 викласти в такій редакції:

"У необхідних випадках заходи дисциплінарного впливу застосовуються стосовно окремих несумлінних працівників";

16) частину другу статті 147¹ викласти в такій редакції:

"На працівників, які несуть дисциплінарну відповідальність згідно із статутами, положеннями та іншими актами законодавства про дисципліну, дисциплінарні стягнення можуть накладатися також органами, вищими у порядку підлеглості щодо органів, зазначених у частині першій цієї статті";

17) статтю 158 викласти в такій редакції:

"Стаття 158. Обов'язок роботодавця щодо полегшення і оздоровлення умов праці працівників

Роботодавець зобов'язаний вживати заходів для полегшення і оздоровлення умов праці працівників шляхом впровадження сучасних технологій, досягнень науки і техніки, засобів механізації та автоматизації виробництва, вимог ергономіки, кращого досвіду з охорони праці, зниження та усунення запиленості і загазованості повітря у виробничих приміщеннях, зниження інтенсивності шуму, вібрації, випромінювань тощо";

18) друге речення статті 168 викласти в такій редакції: "Роботодавець зобов'язаний обладнати приміщення для обігрівання і відпочинку працівників";

19) частину другу статті 184 викласти в такій редакції:

"У разі відмови у прийнятті на роботу жінок зазначених категорій роботодавець зобов'язаний повідомити їм причину відмови в письмовій формі. Відмову у прийнятті на роботу може бути оскаржено в судовому порядку";

20) частину третю статті 188 викласти в такій редакції:

"Для підготовки молоді до продуктивної праці допускається прийняття на роботу здобувачів освіти закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої чи вищої освіти, які здобувають у будь-якій формі початкову, базову середню чи профільну середню освіту для виконання легкої роботи, що не завдає шкоди здоров'ю і не порушує процесу навчання, у вільний від навчання час по досягненні ними чотирнадцятирічного віку за згодою одного з батьків або особи, що його замінює";

21) статтю 193 викласти в такій редакції:

"Стаття 193. Норми виробітку для молодих працівників

Для працівників віком до вісімнадцяти років норми виробітку встановлюються виходячи з норм виробітку для дорослих працівників пропорційно скороченому робочому часу для осіб, що не досягли вісімнадцяти років.

Для молодих працівників, які поступають на підприємство, в організацію після закінчення закладів загальної середньої або професійної (професійно-технічної) освіти, курсів, а також для тих, які пройшли навчання безпосередньо на виробництві, в передбачених законодавством випадках і розмірах та на визначені ним строки можуть затверджуватися знижені норми виробітку. Ці норми затверджуються роботодавцем за погодженням з профспілковим комітетом";

22) частину третю статті 194 викласти в такій редакції:

"Оплата праці здобувачів освіти закладів загальної середньої або професійної (професійно-технічної) освіти, які працюють у вільний від навчання час, провадиться пропорційно відпрацьованому часу або залежно від виробітку. Підприємства можуть встановлювати здобувачам освіти доплати до заробітної плати";

23) текст статті 196 викласти в такій редакції:

"Для працевлаштування молоді, яка закінчила або припинила навчання у закладах середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої чи вищої освіти, звільнилася із строкової військової служби і вперше приймається на роботу, а також осіб, звільнених із військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, які в добровільному порядку уклали контракт про проходження служби у військовому резерві, військової служби за призовом осіб офіцерського складу або альтернативної (невійськової) служби (протягом шести місяців після закінчення або припинення навчання чи служби), дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб, яким виповнилося 15 років та які за згодою одного з батьків або особи, яка їх замінює, можуть, як виняток, прийматися на роботу, а також інших категорій осіб, які мають додаткові гарантії у сприянні працевлаштуванню, підприємствам, установам та організаціям встановлюється квота відповідно до Закону України "Про зайнятість населення";

24) частини першу і другу статті 197 викласти в такій редакції:

"Працевдатній молоді – громадянам України віком від 15 до 28 років після закінчення або припинення навчання у закладах середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої чи вищої освіти, завершення професійної підготовки і перепідготовки; а також після звільнення із строкової військової служби, військової служби за призовом під час мобілізації, на особливий період, військової служби за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, військової служби за призовом осіб офіцерського складу або альтернативної (невійськової) служби надається перше робоче місце на строк не менше двох років.

Молодим спеціалістам – випускникам закладів освіти державної форми власності, потреба в яких раніше була заявлена підприємствами, установами, організаціями, надається робота за фахом на період не менше трьох років у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України”;

25) статті 202–204, 206, 208, 210–216 викласти в такій редакції:

"Стаття 202. Створення необхідних умов для поєднання роботи з навчанням

Працівникам, які проходять виробниче навчання або навчаються в закладах освіти без відриву від виробництва, роботодавець повинен створювати необхідні умови для поєднання роботи з навчанням.

Стаття 203. Заохочення працівників, які поєднують роботу з навчанням

При підвищенні кваліфікаційних розрядів або при просуванні по роботі повинні враховуватися успішне проходження працівниками виробничого навчання, загальноосвітня і професійна підготовка та успішне проходження працівниками навчання в закладах освіти.

Стаття 204. Здійснення виробничого навчання в робочий час

Теоретичні заняття і виробниче навчання при підготовці нових працівників безпосередньо на виробництві шляхом індивідуального, бригадного і курсового навчання проводяться в межах робочого часу, встановленого законодавством про працю для працівників відповідних віку, професій і виробництв”;

"Стаття 206. Надання роботи у відповідності з набутою кваліфікацією

Працівникові, який успішно закінчив виробниче навчання, присвоюється кваліфікація відповідно до тарифно-кваліфікаційного довідника і надається робота відповідно до набутої ним кваліфікації та присвоєного розряду”;

"Стаття 208. Пільги для працівників, які навчаються у закладах середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти

Для працівників, які навчаються без відриву від виробництва у закладах середньої, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти,

встановлюється скорочений робочий тиждень або скорочена тривалість щоденної роботи із збереженням заробітної плати у встановленому порядку; їм надаються також і інші пільги";

"Стаття 210. Звільнення від роботи без збереження заробітної плати працівників, які навчаються у закладах середньої освіти

Роботодавець може надавати без шкоди для виробничої діяльності працівникам, які навчаються у закладах середньої освіти за очною (вечірньою), заочною формами навчання, за їх бажанням, у період навчального року без збереження заробітної плати один – два вільних від роботи дні на тиждень.

Стаття 211. Додаткова відпустка у зв'язку з навчанням у закладах середньої освіти

Працівникам, які здобувають загальну середню освіту у закладах середньої освіти з очною (вечірньою) чи заочною формою навчання, надається додаткова оплачувана відпустка на період складання:

- 1) державної підсумкової атестації для завершення здобуття базової загальної середньої освіти – тривалістю 10 календарних днів;
- 2) державної підсумкової атестації для завершення здобуття повної загальної середньої освіти – тривалістю 23 календарні дні;
- 3) річного оцінювання під час здобуття базової загальної середньої та повної загальної середньої освіти – від 4 до 6 календарних днів.

Працівникам, які складають державну підсумкову атестацію для завершення здобуття базової загальної середньої освіти або повної загальної середньої освіти за екстернатною формою навчання, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю відповідно 21 та 28 календарних днів.

Стаття 212. Час надання щорічних відпусток працівникам, які навчаються у закладах освіти

Працівникам, які навчаються у закладах освіти без відриву від виробництва, щорічні відпустки, за їх бажанням, приєднуються до часу проведення настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання атестацій; оцінювань, заліків та іспитів (екзаменів), часу підготовки і захисту дипломної роботи, дипломного проекту чи творчої роботи та інших робіт, передбачених навчальною програмою.

Працівникам, які навчаються у закладах середньої освіти з очною (вечірньою) чи заочною формою навчання, щорічні відпустки, за їх бажанням, надаються з таким розрахунком, щоб вони могли бути використані до початку навчання в цих закладах.

Працівникам, які успішно навчаються у закладах освіти без відриву від виробництва та бажають приєднати відпустку до часу проведення настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання атестацій, оцінювань, заліків та іспитів (екзаменів), часу підготовки і захисту дипломної роботи, дипломного проекту чи творчої роботи та інших робіт, передбачених навчальною програмою, щорічні відпустки повної тривалості за перший рік роботи надаються до настання шестимісячного терміну безперервної роботи на даному підприємстві, в установі, організації.

Стаття 213. Додаткова відпустка у зв'язку з навчанням у закладах професійної (професійно-технічної) освіти

Працівникам, які успішно навчаються у закладах професійної (професійно-технічної) освіти за вечірніми формами навчання, надається додаткова оплачувана відпустка для підготовки та складання атестацій, заліків, іспитів (екзаменів) загальною тривалістю 35 календарних днів протягом навчального року.

Стаття 214. Відпустки без збереження заробітної плати працівникам, допущеним до вступних іспитів у заклади вищої освіти

Працівникам, допущеним до вступних іспитів у заклади вищої освіти, надається відпустка без збереження заробітної плати тривалістю 15 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду до місцезнаходження закладу освіти та назад.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва на підготовчих відділеннях (підготовчих курсах) закладів вищої освіти, у період навчального року надається, за їх бажанням, один вільний від роботи день на тиждень без збереження заробітної плати. Для складання випускних іспитів їм надається додаткова відпустка на умовах, передбачених частиною першою цієї статті.

Стаття 215. Пільги працівникам, які навчаються у закладах вищої освіти

Працівникам, які навчаються у закладах вищої освіти з вечірньою та заочною формами навчання, надаються додаткові відпустки у зв'язку з навчанням, а також інші пільги, передбачені законодавством.

Стаття 216. Додаткова відпустка у зв'язку з навчанням у закладах фахової передвищої, вищої освіти, закладах післядипломної освіти та аспірантурі

Працівникам, які успішно навчаються без відриву від виробництва у закладах фахової передвищої, вищої освіти з вечірньою та заочною формами навчання, надаються додаткові оплачувані відпустки:

1) на період настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання атестацій, оцінювань, заліків та іспитів (екзаменів) – для тих, хто навчається на першому та другому курсах:

у закладах фахової передвищої освіти з вечірньою формою навчання – 10 календарних днів;

у закладах вищої освіти з вечірньою формою навчання – 20 календарних днів;

у закладах фахової передвищої, вищої освіти з заочною формою навчання – 30 календарних днів;

2) на період настановних занять, виконання лабораторних робіт, складання атестацій, оцінювань, заліків та іспитів (екзаменів) – для тих, хто навчається на третьому і наступних курсах:

у закладах фахової передвищої освіти з вечірньою формою навчання – 20 календарних днів;

у закладах вищої освіти з вечірньою формою навчання – 30 календарних днів;

у закладах фахової передвищої, вищої освіти з заочною формою навчання – 40 календарних днів;

3) на період складання державної підсумкової атестації, державного кваліфікаційного іспиту у закладах фахової передвищої, вищої освіти – 30 календарних днів;

4) на період підготовки та захисту дипломного проекту, дипломної чи творчої роботи здобувачам закладів фахової передвищої освіти з вечірньою та заочною формами навчання – два місяці, а закладів вищої освіти – чотири місяці.

Тривалість додаткових оплачуваних відпусток працівникам, які здобувають другу (наступну) вищу освіту за заочною (вечірньою) формою навчання у закладах післядипломної та вищої освіти, наукових установах, що мають у своєму підпорядкуванні підрозділи післядипломної освіти, визначається як для осіб, які навчаються на третьому і наступних курсах у закладах фахової передвищої, вищої освіти.

Працівникам, допущеним до складання вступних іспитів в аспірантуру з відривом або без відриву від виробництва, для підготовки та складання іспитів надається один раз на рік додаткова оплачувана відпустка з розрахунку 10 календарних днів на кожний іспит.

Працівникам, які навчаються без відриву від виробництва в аспірантурі та успішно виконують індивідуальний план підготовки, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю 30 календарних днів.

Для працівників, які навчаються у закладах фахової передвищої, вищої освіти з вечірньою та заочною формами навчання, де навчальний процес має свої особливості, законодавством може встановлюватися інша тривалість відпусток у зв'язку з навчанням:

Відпустки, передбачені пунктами 1 і 2 частини першої та частиною четвертою цієї статті, надаються впродовж навчального року";

26) назву та частину першу статті 218 викласти в такій редакції:

"Стаття 218. Надання працівникам, які навчаються у закладах вищої освіти та аспірантурі, вільних від роботи днів

Працівникам, які навчаються на останніх курсах закладів вищої освіти, протягом десяти учбових місяців перед початком виконання дипломного проекту (роботи) або складання державних іспитів надається щотижнево при шестиденному робочому тижні один вільний від роботи день для підготовки до занять з оплатою його в розмірі 50 відсотків одержуваної заробітної плати, але не нижче мінімального розміру заробітної плати";

27) частину першу статті 219 викласти в такій редакції:

"Роботодавець оплачує працівникам, які навчаються у закладах вищої освіти з вечірньою та заочною формами навчання, проїзд до місця знаходження навчального закладу і назад один раз на рік на настановні заняття, для виконання лабораторних робіт і складання заліків та іспитів – у розмірі 50 відсотків вартості проїзду";

28) статтю 220 викласти в такій редакції:

"Стаття 220. Обмеження надурочних робіт для працівників, які навчаються

Працівників, які навчаються без відриву від виробництва у закладах середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, забороняється залучати в дні занять до надурочних робіт";

29) частину другу статті 227 викласти в такій редакції:

"У рішенні зазначаються: повне найменування підприємства, установи, організації, прізвище, ім'я та по батькові працівника, який звернувся до

комісії, або його представника, дата звернення до комісії і дата розгляду спору, суть спору, прізвища членів комісії, роботодавця або його представників, результати голосування і мотивоване рішення комісії";

30) пункт 2 частини другої статті 232 викласти в такій редакції:

"2) молодих спеціалістів, які закінчили заклад фахової передвищої, вищої освіти і в установленому порядку направлені на роботу на дане підприємство, в установу, організацію";

31) частину четверту статті 233 викласти в такій редакції:

"Встановлений частиною третьою цієї статті строк застосовується і при зверненні до суду вищого у порядку підлеглості органу";

32) статтю 237 викласти в такій редакції:

"Стаття 237: Покладення матеріальної відповідальності на службову особу, винну в незаконному звільненні або переведенні працівника

Суд покладає на службову особу, винну в незаконному звільненні або переведенні працівника на іншу роботу, обов'язок покрити шкоду, заподіяну підприємству, установі, організації у зв'язку з оплатою працівникові часу вимушеного прогулу або часу виконання нижчеоплачуваної роботи. Такий обов'язок покладається, якщо звільнення чи переведення здійснено з порушенням закону або якщо роботодавець затримав виконання рішення суду про поновлення на роботі";

33) абзац перший частини першої статті 248 викласти в такій редакції:

"Для реалізації повноважень профспілок, передбачених Законом України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності", члени виборних органів профспілкових організацій підприємств, установ і організацій, вищих за статусом профспілкових органів, а також повноважні представники цих органів мають право";

34) текст статті 252⁸ викласти в такій редакції:

"Роботодавець несе відповідальність перед бригадою за створення нормальних умов для високопродуктивної праці (надання роботи, забезпечення справного стану механізмів та устаткування, технічною документацією, матеріалами та інструментами, енергією, створення безпечних і здорових умов праці). При невиконанні бригадою виробничих показників з вини роботодавця за бригадою зберігається фонд оплати праці, розрахований за тарифними ставками. Службові особи, винні у порушенні обов'язків роботодавця перед бригадою, притягаються до дисциплінарної відповідальності, а за зайві грошові виплати бригади – також до матеріальної відповідальності перед підприємством у порядку і розмірах, встановлених законодавством.

Бригада несе відповідальність перед роботодавцем за невиконання з її вини виробничих показників. У цих випадках оплата провадиться за виконану роботу, премії та інші заохочувальні виплати не нараховуються. Збитки, заподіяні підприємству випуском неякісної продукції з вини бригади, відшкодовуються з її колективного заробітку в межах середнього місячного заробітку бригади. При розподілі колективного заробітку між членами бригади враховується вина конкретних працівників у випуску неякісної продукції";

35) статтю 254 викласти в такій редакції:

"Стаття 254. Кошти загальнообов'язкового державного соціального страхування

Основними джерелами коштів загальнообов'язкового державного соціального страхування є внески роботодавців (роботодавців – фізичних осіб), працівників. Бюджетні та інші джерела коштів, необхідні для здійснення загальнообов'язкового державного соціального страхування, передбачаються відповідними законами з окремих видів загальнообов'язкового державного соціального страхування";

36) у тексті Кодексу:

слова "власник або уповноважений ним орган", "власник або уповноважений ним орган (особа)", "власник підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган", "власник підприємства", "власник" у всіх відмінках і числах замінити словом "роботодавець" у відповідному відмінку і числі;

слова "власник – фізична особа" у всіх відмінках замінити словами "роботодавець – фізична особа" у відповідному відмінку;

слово "трудоустроєних" замінити словом "працівників";

слова "народного господарства" замінити словами "економіки України";

слова "районний, районний у місті, міській чи міськрайонний суд" у всіх відмінках і числах замінити словами "місцевий загальний суд" у відповідному відмінку і числі;

слова "навчальні заклади" в усіх відмінках і числах замінити словами "заклади освіти" у відповідному відмінку і числі.

2. У Житловому кодексі Української РСР (Відомості Верховної Ради УРСР, 1983 р., додаток до № 28, ст. 573):

1) назву викласти в такій редакції:

"Житловий кодекс України";

2) преамбулу виключити;

3) статті 1, 2 і 3 викласти в такій редакції:

"Стаття 1. Право громадян України на житло

Відповідно до Конституції України громадяни мають право на житло. Це право забезпечується розвитком і охороною житлового фонду, сприянням кооперативному та індивідуальному житловому будівництву, справедливим розподілом під громадським контролем жилої площі, яка надається в міру здійснення програми будівництва благоустроєних жител, наданням громадянам за їх бажанням грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення для категорій громадян, визначених законом, а також невисокою платою за квартиру і комунальні послуги.

Стаття 2. Завдання житлового законодавства України

Завданнями житлового законодавства України є регулювання житлових відносин з метою забезпечення гарантованого Конституцією України права громадян на житло, належного використання і схоронності житлового фонду, а також зміцнення законності в галузі житлових відносин.

Стаття 3. Житлове законодавство України

Житлові відносини в Україні регулюються Конституцією України, цим Кодексом та іншими актами законодавства України.

Відносини, пов'язані з будівництвом житла, регулюються відповідним законодавством України";

4) статтю 11 виключити;

5) статті 12 і 13 викласти в такій редакції:

"Стаття 12. Державне регулювання у сфері житлових відносин

Держава у сфері житлових відносин забезпечує:

- 1) єдність законодавчого регулювання житлових відносин;
- 2) встановлення загальних засад організації та діяльності органів державного управління житловим господарством;
- 3) встановлення єдиного порядку державного обліку житлового фонду;
- 4) встановлення нормативів витрачання фінансових і матеріальних ресурсів на експлуатацію та ремонт державного житлового фонду;

5) встановлення порядку обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, надання жилих приміщень і користування ними;

6) встановлення порядку і строків внесення квартирної плати та плати за комунальні послуги;

7) встановлення розміру пільг з оплати жилих приміщень та комунальних послуг;

8) встановлення порядку організації та діяльності житлово-будівельних кооперативів, прав і обов'язків їх членів;

9) встановлення правил і норм технічної експлуатації жилих будинків і правил користування прибудинковими територіями;

10) здійснення державного контролю за використанням і схоронністю житлового фонду;

11) вирішення інших питань загальнодержавного значення у галузі використання і забезпечення схоронності житлового фонду відповідно до законодавства України.

Стаття 13. Державне управління в галузі використання і забезпечення схоронності житлового фонду

Державне управління в галузі використання і забезпечення схоронності житлового фонду здійснюється Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику, органами місцевого самоврядування; а також іншими спеціально уповноваженими на те державними органами відповідно до законодавства України.

Спеціально уповноваженим органом, що здійснює державне управління в галузі використання і забезпечення схоронності житлового фонду в Україні, є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику";

б) частину першу статті 14 викласти в такій редакції:

"Виконавчі комітети обласних, міських (міст республіканського підпорядкування) рад у межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими актами законодавства України, на території області (міста республіканського підпорядкування):

1) здійснюють державний контроль за використанням і схоронністю житлового фонду (частина перша статті 30);

2) керують житловим господарством, підпорядкованими підприємствами, установами та організаціями цієї галузі, забезпечують комплексний розвиток житлового господарства;

3) здійснюють управління житловим фондом місцевих рад (частина перша статті 18) і забезпечують його схоронність, правильну експлуатацію, капітальний і поточний ремонт;

4) здійснюють контроль за станом та експлуатацією відомчого житлового фонду, вживають заходів до передачі його до відання місцевих рад;

5) приймають рішення про переобладнання і знесення непридатних для проживання жилих будинків і жилих приміщень у будинках державного і громадського житлового фонду (частина друга статті 7);

6) здійснюють контроль на підприємствах, в установах, організаціях за станом обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов (стаття 41), а також за правильністю розподілу жилих приміщень;

7) здійснюють контроль за діяльністю житлово-будівельних кооперативів, за експлуатацією та ремонтом належних їм будинків (стаття 138);

8) здійснюють контроль за утриманням будинків, що належать громадянам (стаття 154)";

7) частину першу статті 15 викласти в такій редакції:

"Виконавчі комітети районних, міських, районних у містах рад у межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими актами законодавства України, на території району, міста, району в місті:

1) здійснюють державний контроль за використанням і схоронністю житлового фонду (частина перша статті 30);

2) керують житловим господарством, забезпечують належний технічний стан, капітальний і поточний ремонт житлового фонду, що є у віданні ради;

3) здійснюють управління житловим фондом місцевих рад (частина перша статті 18);

4) здійснюють контроль за станом та експлуатацією відомчого житлового фонду;

5) здійснюють облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (частина перша статті 36), а також контроль за станом цього обліку на підприємствах, в установах, організаціях (стаття 41), затверджують рішення про взяття громадян за місцем роботи на облік потребуючих поліпшення житлових умов (стаття 39);

6) приймають рішення про надання жилих приміщень у будинках житлового фонду місцевої ради (стаття 51), затверджують спільні рішення адміністрації і профспілкового комітету підприємства, установи, організації про надання жилих приміщень у будинках відомчого житлового фонду (стаття 52);

7) здійснюють облік громадян, які бажають вступити до житлово-будівельного кооперативу (частина четверта статті 134), затверджують списки осіб, які вступають до житлово-будівельного кооперативу, і рішення загальних зборів членів житлово-будівельного кооперативу про прийом до членів кооперативу та про надання квартири (частина шоста статті 137, частина перша статті 141);

8) здійснюють контроль за діяльністю житлово-будівельних кооперативів, за експлуатацією та ремонтом належних їм будинків, скасовують рішення загальних зборів або правління житлово-будівельного кооперативу, що суперечать законодавству (стаття 138);

9) приймають рішення про включення жилих приміщень до числа службових (стаття 118), затверджують рішення загальних зборів членів колгоспу або зборів уповноважених про включення жилих приміщень у будинках колгоспів до числа службових і перелік категорій робітників, яким можуть надаватися такі приміщення (стаття 120);

10) видають ордери на жилі приміщення (частина перша статті 58, частина перша статті 122, частина друга статті 141);

11) видають охоронні свідоцтва (броню) на жилі приміщення (стаття 75);

12) здійснюють контроль за утриманням будинків, що належать громадянам (стаття 154);

13) подають громадянам допомогу в проведенні ремонту жилих приміщень (стаття 178)";

8) частину першу статті 16 викласти в такій редакції:

"Виконавчі комітети селищних, сільських рад у межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими актами законодавства України, на території відповідної ради:

1) здійснюють державний контроль за використанням і схоронністю житлового фонду (частина перша статті 30);

2) керують житловим господарством, забезпечують правильну експлуатацію і схоронність жилих будинків, що є у віданні ради, організують їх капітальний і поточний ремонт;

3) здійснюють управління житловим фондом ради (частина перша статті 18);

4) здійснюють облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов (частина перша статті 36), а також контроль за станом цього обліку на підприємствах, в установах, організаціях (стаття 41), затверджують рішення про взяття громадян за місцем роботи на облік потребуючих поліпшення житлових умов (стаття 39);

5) приймають рішення про надання жилих приміщень у будинках житлового фонду ради (стаття 51), затверджують спільні рішення

адміністрації і профспілкового комітету підприємства, установи, організації про надання жилих приміщень у будинках відомчого жилого фонду (стаття 52);

6) здійснюють облік громадян, які бажають вступити до житлово-будівельного кооперативу (частина четверта статті 134), здійснюють контроль за діяльністю житлово-будівельних кооперативів, за експлуатацією та ремонтом належних їм будинків (стаття 138);

7) видають ордери на жилі приміщення в будинках державного і громадського житлового фонду (частина перша статті 58);

8) здійснюють контроль за утриманням будинків, що належать громадянам (стаття 154);

9) подають громадянам допомогу в проведенні ремонту жилих приміщень (стаття 178)";

9) частину третю статті 21 викласти в такій редакції:

"Органи самоорганізації населення відповідно до положень про них беруть участь у розробленні і здійсненні заходів по поліпшенню експлуатації житлового фонду, здійсненні контролю за якістю і строками виконання ремонту жилих будинків, а також у здійсненні інших заходів по управлінню житловим фондом та забезпеченню його схоронності";

10) статті 22, 25, 28 і 31 викласти в такій редакції:

"Стаття 22. Громадський контроль за забезпеченням громадян жилими приміщеннями

Облік громадян, які потребують поліпшення житлових умов, встановлення черговості на одержання жилої площі, а також її розподіл у будинках державного і громадського житлового фонду здійснюються під громадським контролем і з оприлюдненням відповідної інформації.

Під громадським контролем і з оприлюдненням відповідної інформації здійснюються також облік громадян, які бажають вступити до житлово-будівельного кооперативу, встановлення черговості на вступ до кооперативу, вирішення питань про прийом громадян до членів кооперативу і надання їм жилих приміщень";

"Стаття 25. Типове положення про житлово-експлуатаційну організацію

Відповідно до законодавства України Типове положення про житлово-експлуатаційну організацію затверджується Кабінетом Міністрів України або центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику";

"Стаття 28. Державний облік житлового фонду

Відповідно до законодавства України державний облік житлового фонду здійснюється за єдиною для України системою в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України";

"Стаття 31. Право громадян на одержання жилого приміщення

Громадяни, які потребують поліпшення житлових умов, мають право на одержання у користування жилого приміщення в будинках державного або громадського житлового фонду в порядку, передбаченому цим Кодексом та іншими актами законодавства України. Жилі приміщення надаються зазначеним громадянам, які постійно проживають у даному населеному пункті (якщо інше не встановлено законодавством України), як правило, у вигляді окремої квартири на сім'ю";

11) у статті 34:

пункти 1 і 3 частини першої викласти в такій редакції:

"1) забезпечені жилою площею нижче за рівень, що визначається в порядку, встановлюваному цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

"3) які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, у зв'язку з чим не можуть проживати в комунальній квартирі або в одній кімнаті з членами своєї сім'ї. Перелік зазначених захворювань затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я";

частину другу викласти в такій редакції:

"Громадяни визнаються потребуючими поліпшення житлових умов і з інших підстав, передбачених цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

12) частину другу статті 35 виключити;

13) частину другу статті 36 викласти в такій редакції:

"Відповідно до законодавства України у випадках і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими актами законодавства України, громадян може бути взято на облік і не за місцем їх проживання";

14) частину другу статті 37 викласти в такій редакції:

"У випадках, передбачених цим Кодексом та іншими актами законодавства України, працівники медичних, культурно-освітніх, торговельних та інших установ і організацій, які безпосередньо обслуговують трудовий колектив підприємства, установи, організації, та інші особи за їх

бажанням беруться на облік потребувачих поліпшення житлових умов нарівні з робітниками і службовцями цього підприємства, установи, організації";

15) статтю 38 викласти в такій редакції:

"Стаття 38. Порядок обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов

Порядок обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, встановлюється цим Кодексом та законодавством України";

16) пункти 3 і 4 частини другої статті 40 викласти в такій редакції:

"3) припинення трудових відносин з підприємством, установою, організацією особи, яка перебуває на обліку за місцем роботи, крім випадків, передбачених цим Кодексом та іншими актами законодавства України;

4) засудження до позбавлення волі на строк понад шість місяців";

17) частину другу статті 43 викласти в такій редакції:

"Порядок визначення черговості надання громадянам жилих приміщень встановлюється цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

18) абзаци шостий і п'ятнадцятий частини першої статті 45 викласти в такій редакції:

"особам, які хворіють на тяжкі форми деяких хронічних захворювань, перелічених у списку захворювань, затверджуваному в установленому законодавством України порядку";

"вчителям та іншим педагогічним працівникам закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти";

19) частину другу статті 49 викласти в такій редакції:

"Порядок і умови надання додаткової жилої площі та перелік категорій громадян, які мають право на її одержання, встановлюється законодавством України";

20) статтю 51 викласти в такій редакції:

"Стаття 51. Порядок надання жилих приміщень у будинках житлового фонду місцевих рад

Жилі приміщення в будинках житлового фонду місцевих рад надаються громадянам виконавчим комітетом районної, міської, районної в місті, селищної, сільської ради за участю громадської комісії з житлових питань, створеної при виконавчому комітеті з депутатів місцевих рад, представників громадських об'єднань, трудових колективів";

21) частину першу статті 57 викласти в такій редакції:

"Рішення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради з питань обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень може бути оскаржено в суді";

22) частину четверту статті 58 викласти в такій редакції:

"Видача ордерів на жилі приміщення у військових містечках провадиться в порядку, передбаченому законодавством України";

23) частину четверту статті 61 викласти в такій редакції:

"Умови договору найму жилого приміщення, що обмежують права наймача та членів його сім'ї порівняно з умовами, передбаченими цим Кодексом, Типовим договором найму жилого приміщення та іншими актами законодавства України, є недійсними";

24) статтю 62 викласти в такій редакції:

"Стаття 62. Застосування норм цивільного законодавства до відносин, що впливають з договору найму жилого приміщення

До відносин, що впливають з договору найму жилого приміщення, у відповідних випадках застосовуються також норми Цивільного кодексу України";

25) частину другу статті 69 виключити;

26) частину шосту статті 71 викласти в такій редакції:

"Відповідно до законодавства України може бути встановлено й інші умови і випадки збереження жилого приміщення за тимчасово відсутніми громадянами на більш тривалий строк";

27) статті 73 і 84 викласти в такій редакції:

"Стаття 73. Бронювання жилого приміщення

Жилі приміщення, що їх займають наймачі та члени їх сімей, бронюються при направленні на роботу за кордон – на весь час перебування за кордоном.

Законодавством можуть бути передбачені й інші випадки бронювання жилих приміщень";

" Стаття 84. Порядок обміну жилих приміщень

Порядок обміну жилих приміщень установлюється цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

28) статтю 85 виключити;

29) частину другу статті 86 викласти в такій редакції:

"Відповідно до законодавства України може бути встановлено й інші умови, за яких обмін жилими приміщеннями не допускається";

30) частину першу статті 87 викласти в такій редакції:

"Обмін жилими приміщеннями, проведений із порушенням вимог цього Кодексу та інших актів законодавства України, визнається недійсним";

31) статтю 103 викласти в такій редакції:

"Стаття 103. Зміна договору найму жилого приміщення

Договір найму жилого приміщення може бути змінено відповідно до вимог законодавства України";

32) частину другу статті 110 викласти в такій редакції:

"Офіцерів, прапорщиків і мічманів, військовослужбовців надстрокової служби Збройних Сил України і прирівняних до них осіб, звільнених з дійсної військової служби у відставку або в запас, а також осіб, які проживають разом з ними, може бути виселено із займаних ними жилих приміщень у військових містечках з наданням іншого благоустреного жилого приміщення. У такому ж порядку підлягають виселенню з військових містечок інші особи, які втратили зв'язок із Збройними Силами України";

33) текст статті 115 викласти в такій редакції:

"Інші випадки виселення з жилих приміщень з наданням громадянам іншого жилого приміщення можуть бути передбачені законом";

34) частину першу статті 121 викласти в такій редакції:

"Порядок надання службових жилих приміщень устанавлюється цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

35) частину першу статті 123 викласти в такій редакції:

"Порядок користування службовими жилими приміщеннями встановлюється цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

36) частину першу статті 135 викласти в такій редакції:

"Умови прийому громадян до членів житлово-будівельного кооперативу встановлюються цим Кодексом та іншими актами законодавства України";

37) частину третю статті 137 викласти в такій редакції:

"Порядок організації та діяльності житлово-будівельних кооперативів устанавлюється цим Кодексом, Примірним статутом житлово-будівельного кооперативу та іншими актами законодавства України";

38) частину п'яту статті 144 і частину другу статті 151 виключити;

39) частину другу статті 158 викласти в такій редакції:

"Договір найму жилого приміщення укладається між власником будинку (квартири) і наймачем у письмовій формі. Договір повинен містити вказівку на предмет договору, строк, на який він укладається, визначати права і обов'язки наймодавця і наймача та інші умови найму";

40) частину четверту статі 168 викласти в такій редакції:

"Договір найму жилого приміщення, укладений як на визначений так і на невизначений строк, може бути розірвано за вимогою наймодавця, якщо наймач або особи, які проживають разом з ним, систематично руйнують чи псують жиле приміщення, або використовують його не за призначенням, а також у разі систематичного невнесення наймачем квартирної плати і плати за комунальні послуги";

41) статті 171 і 174 викласти в такій редакції:

"Стаття 171. Забезпечення жилими приміщеннями громадян, будинки яких підлягають знесенню у зв'язку з вилученням земельних ділянок

У разі знесення жилих будинків, що є в приватній власності громадян, у зв'язку з вилученням земельних ділянок для державних або громадських потреб зазначеним громадянам, членам їх сімей, а також іншим громадянам, які постійно проживають у цих будинках, надаються за встановленими нормами квартири в будинках державного або громадського житлового фонду. Крім того, власникам жилих будинків на їх вибір або сплачується вартість будинків, будівель та пристроїв, що зносяться, або надається право використати матеріали від розбирання цих будинків, будівель та пристроїв за своїм розсудом";

"Стаття 174. Порядок надання квартир, відшкодування вартості будинків (квартир), будівель та пристроїв, що зносяться, і умови їх перенесення

Порядок надання квартир, розміри і порядок відшкодування вартості будинків (квартир), будівель та пристроїв, що зносяться, і умови, за яких провадиться їх перенесення, встановлюються Кабінетом Міністрів України";

42) у статті 189:

абзац восьмий частини першої викласти в такій редакції:

"несуть кримінальну, адміністративну або іншу відповідальність згідно із законом";

частину другу викласти в такій редакції:

"Відповідно до законів України може бути встановлено відповідальність і за інші порушення житлового законодавства";

43) статті 192 і 193 викласти в такій редакції:

"Стаття 192. Забезпечення жилими приміщеннями громадян,
направлених за кордон

Громадяни, направлені на роботу за кордон, можуть забезпечуватися жилими приміщеннями у місці перебування в порядку і на умовах, які визначаються Кабінетом Міністрів України";

"Стаття 193. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором України, який набрав чинності в установленому порядку, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Кодексом, застосовуються правила міжнародного договору";

44) у тексті Кодексу:

слова "Українська РСР" у всіх відмінках замінити словом "Україна" у відповідному відмінку;

слова "Союз РСР і", "Союз РСР" у всіх відмінках виключити;

слова "Рада Міністрів СРСР і", "Рада Міністрів СРСР", "Рада Міністрів союзних республік", "СРСР" у всіх відмінках виключити, крім:

статей 26, 52, частини другої статті 119, статей 173, 188, у яких слова "Рада Міністрів СРСР" у всіх відмінках замінити словами "Кабінет Міністрів України" у відповідному відмінку;

слова "Рада Міністрів Української РСР" у всіх відмінках замінити словами "Кабінет Міністрів України" у відповідному відмінку;

слова "Основи житлового законодавства Союзу РСР і союзних республік" у всіх відмінках замінити словами "законодавство України" у відповідному відмінку;

слова "Міністерство житлово-комунального господарства Української РСР" у всіх відмінках замінити словами "центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну житлову політику" у відповідному відмінку;

слова "народного господарства" замінити словами "економіки України";

слова "Рада народних депутатів" у всіх відмінках і числах замінити словом "рада" у відповідному відмінку і числі;

слова "інша громадська організація" у всіх відмінках замінити словами "інше громадське об'єднання" у відповідному відмінку, а слова "громадські організації" у всіх відмінках замінити словами "громадські об'єднання" у відповідному відмінку.

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

2. Органам державної влади, органам місцевого самоврядування, їх посадовим і службовим особам, фізичним особам, юридичним особам всіх форм власності, іншим учасникам суспільних відносин враховувати, виходячи з вимог пункту 1 Розділу XV "Перехідні положення" Конституції України, що на території України не застосовуються:

1) акти органів державної влади і органів державного управління Союзу РСР (додаток № 1), крім їх положень, що не суперечать Конституції України і Закону України "Про правонаступництво" та стосуються:

суверенітету України та її територіальної цілісності в межах існуючого державного кордону України, визначеного Конституцією України та законами України, а також міжнародними договорами України;

адміністративно-територіального устрою України;

опису, нагородження, правил носіння та передачі (в тому числі і через спадкування) орденів, медалей, орденських стрічок та стрічок медалей на планках, знаків розрізнення, почесних звань, звань СРСР;

2) акти органів державної влади і органів державного управління Української РСР (Української СРР) (додаток № 2), крім їх положень, що не суперечать Конституції України і Закону України "Про правонаступництво" та стосуються:

суверенітету України та її територіальної цілісності в межах існуючого державного кордону України, визначеного Конституцією України та законами України, а також міжнародними договорами України;

адміністративно-територіального устрою України;

опису, нагородження, правил носіння та передачі (у тому числі шляхом спадкування) орденів, медалей, орденських стрічок та стрічок медалей на планках, знаків розрізнення, почесних звань, звань Української РСР (Української СРР).

3. Кабінету Міністрів України:

1) протягом трьох місяців з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

2) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом забезпечити перегляд та приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади;

3) протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом:

затвердити план заходів з опрацювання нормативно-правових актів Союзу РСР та Української РСР (Української СРР) з метою визначення положень, які доцільно інкорпорувати до законодавства України;

подати до Верховної Ради України перелік актів вищих представницьких органів Союзу РСР, Української РСР (Української СРР), що не застосовуються на території України з дня набуття чинності Конституцією України;

оприлюднити перелік актів центральних органів державної виконавчої влади і управління Союзу РСР, Української РСР (Української СРР), що не застосовуються на території України з дня набуття чинності Конституцією України;

4) протягом одного року з дня набрання чинності цим Законом розробити та внести на розгляд Верховної Ради України проекти Житлового кодексу України, Трудового кодексу України та Кодексу України про адміністративні проступки;

5) щороку, до 1 грудня, протягом трьох років з дня набрання чинності цим Законом надавати Верховній Раді України звіт про виконання плану, передбаченого абзацом другим підпункту 3 пункту 3 цього розділу.

Президент України

м. Київ
21 квітня 2022 року
№ 2215-IX

В. ЗЕЛЕНСЬКИЙ